

Saa kunde de Herrer sige til mig, om hvem De vist kunne forstaa, at min Sympati gaar i Retning af Statens og Kirkens Adskillelse: Hvor kan du fremhæve dette Moment saa stærkt? Dertil vil jeg sige, at det ligger simpelthen deri, at jeg tror, at Statens og Kirkens Adskillelse ikke kommer indefra. Det kunde nok tænkes, at Indre Mission vilde drive Sagen ret langt, stille den paa Spidsen ved forskellige Lejligheder, men ogsaa der har den højtærede Kultusminister bevist sin Snildhed ved denne Femtedelspræst — hvis jeg maa faa Lov til at udtrykke mig saaledes, kort og godt —, som aabenbart er et Afløb netop i den Retning. Hvis den Pastor Olsen, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghjerg) i Gaar omtalte, havde staaet overfor denne Bestemmelse, havde han maaske endnu været Præst i den danske Folkekirke. Jeg mener altsaa, at en Adskillelse af Stat og Kirke skal ikke og kan ikke hidføres ved Kirkelovgivningen som saadan, men den hidføres af den nødtvungne almindelige borgerlige og kulturelle Udvikling, som efterhaanden vil gøre det klart, at ethvert andet Standpunkt baade overfor de enkelte og overfor Samfundet end dette at skille Staten og Kirken ad er Uklarhed, er taaget. Dette har ikke noget som helst med nogen personlig Stilling at gøre, det beror kun paa et Skøn over, hvad der tjener Samfundet og for øvrigt ogsaa Kirken bedst i det lange Løb, og derfor kan jeg, til Trods for den konservative Natur, dette Forslag har paa dette Omraade, fuldt ud slutte mig til Forslaget, idet jeg mener, at det, der skal naas med Hensyn til Kirkens og Statens Adskillelse, naas ad anden Vej.

Saa skal jeg til sidst kun sige, at for de Medlemmer, som skulde være betænkelige ved at give en saa frisindet Organisation, som her er givet, turde det maaske dog være en Trøst, at her er givet en Organisation. Naar den Dag kommer, og den burde ikke ligge overmaade langt borte, da Staten og Kirken naturligt adskilles, er der ved det, der her er givet i Retning af et Menighedsraad, efter min Mening vundet for Staten det, at den i det givne Øjeblik, hvis de to stilles i en Kampstilling, ikke staar overfor en Organisation, som det er den en Vanskelighed at kæmpe med. Og for Menigheden selv synes det mig naaet, at de Medlemmer, som ville lempe sig ud fra større Organisationer over i mindre Organisationer, have en let og naturlig Adgang dertil ved Hjælp af disse

Menighedsraad, og vil man fra nogle Hold samle sig i en større Organisation, vil det være overordentlig let at centralisere disse Menighedsraad udenfor Staten. Det forekommer mig altsaa, at ogsaa paa dette Punkt byder Lovforslaget Kirken og det borgerlige Samfund gode Betingelser.

Jeg skal slutte med at ønske, at dette Lovforslag maa blive gennemført med den lykkelige Haand, hvormed jeg synes det er skrevet, maa blive gennemført i samme lykkelige Stemning foreløbig som den, hvormed det er blevet modtaget i dette Ting og forhaabentlig ogsaa vil blive det i det andet. Men til Lykke hører der altid Hurtighed, hvis man ikke er hurtig, er man ikke lykkelig. Derfor vil jeg sige med mit Partis Ordfører: Lad os gøre, hvad vi kunne, og lad os gøre det hurtigt! Kan Lovforslaget, hvad jeg tror, særlig efter Dagen i Gaar, gennemføres uden Udvalgs Nedsættelse, vil jeg være stemt ogsaa for det.

Jørgen Jensen: Efter al den Ros og Anerkendelse, der i disse Dage strømmer ind over den højtærede Kultusminister, er jeg næsten betænkelig ved at benytte et Citat, der stod i et Blad forleden Dag, og som karakteriserede den Forelæggelsestale, som Kultusministeren holdt ved Forslagets Forelæggelse, men da Udtalelsen utvivlsomt er rigtig, vil jeg dog benytte den, idet Ministeren vel nok kan taale den. Der stod, at den Tale, hvormed Kultusministeren forelagde Forslaget, vidnede om aandelig Sans og kirkelig Forstaaelse. Det er efter min Mening en utvivlsomt rigtig Karakterisering af denne Tale. Da jeg føler min kirkelige Opfattelse fuldt ud repræsenteret og dækket af denne udførlige Tale, og da jeg ikke ønsker at besvære Tingets Medlemmer med Gentagelser, selv om ogsaa Rigsdagstidenden der ved kunde vokse lidt, ønsker jeg ikke at anstille de mere almindelige Betragtninger, som disse Forslag i øvrigt kunde give Anledning til. Jeg skal holde mig til et Par bestemte Forhold, overfor hvilke Menighedsraadenes Genoprettelse er af utvivlsom og betydelig Værdi.

Der er saa meget mindre Grund for mig til at anstille disse almindelige Betragtninger, som jeg ganske deler det Ønske, der udtaltes af mit Partis Ordfører, det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), om, at disse Forslag maa faa en let og hurtig Gang gennem Tingene og i denne Samling blive ophøjede til Loy. Det var ikke alene fra mit Partis